

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 217/2022-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duřu a Miroslava Duriřa v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky predbeřne prerokoval návrh navrhovateľa [REDAKOVANÉ], právne zastúpeného JUDr. Máriou Staríčkovou, advokátkou, Paulínska 19A, Trnava, proti rozhodnutiu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. k. VP/309/2021/K z 26. januára 2022 vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov a takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Navrhovateľ sa návrhom doručeným ústavnému súdu 7. apríla 2022 domáha preskúmania rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor pre nezlučiteľnosť funkcií“) č. k. VP/309/21/K z 26. januára 2022 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“) vydaného v konaní podľa čl. 9 ods. 1 písm. a) ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“). Navrhuje toto rozhodnutie zrušiť a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z napadnutého rozhodnutia vyplýva, že navrhovateľovi ako verejnému funkcionárovi – členovi dozornej rady Slovenskej národnej akreditačnej služby uložil výbor pre nezlučiteľnosť funkcií podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) a čl. 9 ods. 17 ústavného zákona pokutu v sume 1 133 eur za porušenie povinnosti vyplývajúcej z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona. Navrhovateľ menovaný do funkcie 17. júna 2021 bol povinný podať písomné oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len „oznámenie“) v lehote 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, t. j. do 19. júla 2021, podal ho však až 20. júla 2021.

3. Podľa odôvodnenia napadnutého rozhodnutia výbor pre nezlučiteľnosť funkcií začal konanie proti navrhovateľovi uznesením č. 1059 z 21. septembra 2021. Navrhovateľ vo vyjadrení z 28. októbra 2021 i) upozornil na nezrovnalosť v označení právnickej osoby, v ktorej vykonáva verejnú funkciu, ii) tvrdil, že splnil povinnosť podať oznámenie voči svojmu zamestnávateľovi – Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) v domnienke, že koná v súlade s ústavným zákonom a s poučením, keď mu nebol zrejmý adresát úkonu, iii) poukázal na svoju dobrú vieru, keď po zistení o povinnosti podať oznámenie priamo výboru pre nezlučiteľnosť funkcií v najbližšom čase tak ihneď urobil, čím vzniklo jednodňové zmeškanie lehoty, ktoré by sa nemalo považovať za porušenie zákona. Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií k prvej námietke uviedol, že chybu napravil opravným uznesením č. 1059a z 12. novembra 2021, čo nič nemenilo na začatí konania pre porušenie označenej povinnosti. Upriamil pozornosť navrhovateľa na čl. 7 ods. 5 písm. e) ústavného zákona, čím vyvracal jeho domnienku o neznalosti obsahu ústavného zákona, pričom zdôraznil aj uznanie porušenia povinnosti navrhovateľom. Konanie navrhovateľa v dobrej viere nemohol výbor pre nezlučiteľnosť funkcií vyhodnotiť ako relevantný faktor a ani jednodňové omeškanie nezakladá dôvod na nezačatie konania. Citoval k tomu z rozhodovacej činnosti ústavného súdu v skutkovo podobnej veci sp. zn. III. ÚS 21/07 a nezohľadnil ani zavinenie verejného funkcionára či intenzitu porušenia povinnosti v zmysle nálezu vo veci sp. zn. I. ÚS 331/2021. Výšku platu navrhovateľa určil výbor pre nezlučiteľnosť funkcií pre účely určenia výšky pokuty podľa priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v roku 2020, keďže navrhovateľ v danom roku nepoberal za výkon verejnej funkcie žiadny príjem.

II.

Argumentácia navrhovateľa

4. Navrhovateľ namieta, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, pretože výbor pre nezlučiteľnosť funkcií nedostatočne a nesprávne zistil skutkový stav a napadnuté rozhodnutie nie je v súlade s ústavou a právnymi prepismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov. Výška pokuty je neprimeraná vo vzťahu ku skutkovému stavu, v tejto časti je napadnuté rozhodnutie predčasné, formalistické, neúplné, arbitrárne.

5. Vychádzajúc z § 15 ods. 3 a 5 zákona č. 505/2009 Z. z. o akreditácii orgánov posudzovania zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je podľa navrhovateľa nevyhnutné rozlišovať medzi jeho vymenovaním do funkcie predsedom úradu a ujatím sa funkcie člena dozornej rady Slovenskej národnej akreditačnej služby. Odkazuje aj na poučenie úradu z 22. júna 2021 o povinnostiach a obmedzeniach verejného funkcionára, ktorým sa spravoval a od ktorého vyvodzoval dátum ujatia sa funkcie. Toto poučenie zároveň považoval za nesprávne, zmätočné vo vzťahu k označeniu adresáta oznámenia, ako aj za nejasné vo vzťahu k určaniu dňa, od ktorého sa počíta lehota na podanie oznámenia. Z nesprávnosti poučenia zároveň vyvodzuje trojmesačnú lehotu na podanie oznámenia, teda až do 17. septembra 2021, preto nedošlo k porušeniu čl. 7 ods. 1 ústavného zákona.

6. K neprimeranosti pokuty navrhovateľ uvádza, že konal v dobrej viere, svoje pochybenie odstránil po tom, ako sa o ňom dozvedel, v čase začatia správneho konania bola jeho povinnosť v celom rozsahu splnená. Nebolo zohľadnené, že nedošlo k vzniku žiadnej škody, nebol špecifikovaný preventívno-represívny účinok pokuty, keď navrhovateľ nemal úmysel porušiť svoju povinnosť. Nerozlišovanie dĺžky omeškania s podaním oznámenia nie je v súlade s účelom sledovaným

ústavným zákonom. Výbor pre nezlučiteľnosť funkcií sa nesnažil zmierniť výšku pokuty, resp. dospieť k alternatívnej sankcii (napomenutie), ale striktne aplikoval čl. 9 ods. 10 a 17 ústavného zákona v spojení s nálezom ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 114/08. Nevyužil možnosť požiadať o výklad ustanovení Najvyšší súd Slovenskej republiky alebo Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ale formalisticky sa uspokojil s extenzívnym výkladom ústavného súdu.

III.

Posúdenie dôvodnosti návrhu

7. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu je rozhodnúť o jeho prijatí na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t) alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018).

9. Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

10. Z ustanovení § 234 a nasl. zákona o ústavnom súde vyplýva, že v konaní o preskúmanie rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je v právomoci ústavného súdu preskúmať, či je rozhodnutie orgánu konajúceho vo veci ochrany verejného záujmu z ústavného hľadiska udržateľné a akceptovateľné.

11. Návrh verejného funkcionára na preskúmanie rozhodnutia výboru ústavným súdom podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona, ako aj návrh na preskúmanie rozhodnutia príslušného orgánu verejnej moci podľa čl. 10 ods. 3 a 4 ústavného zákona nie je možné považovať za riadny opravný prostriedok a konanie pred ústavným súdom o preskúmaní rozhodnutia vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov nie je odvolacím (druhostupňovým) konaním (II. ÚS 878/2014). Tento záver ústavného súdu zotrváva v platnosti napriek zmenám, ku ktorým došlo prijatím zákona o ústavnom súde a noviel ústavného zákona účinných od 1. januára 2020.

12. Podľa prvej, druhej a tretej vety čl. 10 ods. 2 ústavného zákona dotknutý verejný funkcionár môže podať návrh na preskúmanie rozhodnutia výboru na Ústavný súd Slovenskej republiky v lehote 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa odseku 1, ktorým bola vyslovená strata verejnej funkcie, alebo do 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia podľa čl. 9 ods. 10, ktorým bolo rozhodnuté o pokute voči verejnému funkcionárovi. Podanie návrhu na preskúmanie rozhodnutia výboru má odkladný účinok. Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodne o tomto návrhu do 60 dní odo dňa jeho doručenia. Konanie o preskúmaní takéhoto rozhodnutia pred Ústavným súdom Slovenskej republiky upravujú ustanovenia zákona.

13. Napadnuté rozhodnutie z 26. januára 2022 bolo navrhovateľovi podľa zistenia ústavného súdu doručené listinne 7. marca 2022 (pondelok) do vlastných rúk, čo v návrhu potvrdzuje aj sám navrhovateľ. Navrhovateľovi začala plynúť 30-dňová lehota na podanie návrhu podľa § 10 ods. 2 ústavného zákona dňom nasledujúcim po doručení napadnutého rozhodnutia. Posledným dňom na podanie návrhu bol potom 6. apríl 2022 (streda). Navrhovateľ v časti I bode 6 (iii) svojho návrhu dospel na základe bližšie neznámeho výpočtu k nesprávnemu údaju o poslednom dni na podanie návrhu podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona (7. apríl 2022). Nejde tu o lehotu počítanú v mesiacoch, ale v dňoch.

14. Ak sa preto navrhovateľ návrhom doručeným ústavnému súdu 7. apríla 2022 (emailom a prostredníctvom portálu slovensko.sk) domáhal preskúmania napadnutého rozhodnutia, je jeho návrh potrebné považovať vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu za podaný po uplynutí lehoty ustanovenej ústavným zákonom, teda oneskorene. V prípade nespokojnosti s vecným posúdením dodržania jeho povinností podľa ústavného zákona a s uložením pokuty výborom pre nezlučiteľnosť funkcií mal svoj nesúhlas prejavíť podaním návrhu na ústavnom súde v lehote počítanej od doručenia napadnutého rozhodnutia. Len v takom prípade by vyvolal prieskum napadnutého rozhodnutia ústavným súdom. Z týchto dôvodov je návrh navrhovateľa vo vzťahu k napadnutému rozhodnutiu ešte v štádiu predbežného prerokovania potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde.

15. Vzhľadom na odmietnutie návrhu ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi navrhovateľa uvedenými v petite jeho návrhu nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu